

آلبر کامو

کالیگولا

(نه' یشنامه در چهار پرده)

برگردان از متن فرانسه

پرویز شهدی

کامو، آلبر، ۱۹۱۳—۱۹۶۰م.	سرشناسه:
کالیگولا / آلبر کامو؛ برگردان از متن فرانسه؛ پرویز شهدی.	عنوان و نام پدیدآور:
تهران: نشر به سخن، ۱۳۹۵.	مشخصات نشر:
۱۴۰×۲۱۵ مم، ۱۲۴ ص.	مشخصات ظاهری:
۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۷-۳۵-۳	شابک:
فیبا	وضعیت فهرستنامه‌ی:
عنوان اصلی: <i>Caligula</i>	یادداشت:
کالیگولا، امپراتور روم، ۱۲-۴۱م.	موضوع:
نمایشنامه فرانسه—قرن ۲۰م.	شناسه افزوده:
French drama — 20th century.	شهدی، پرویز، ۱۳۱۵—
	متترجم:
	ردیفه‌نامه کنگره: ۱۳۹۵
	PQ2634 الف ۸۳ ک ۲
	ردیفه‌نامه دیوبی: ۸۴۲/۹۱۴
	شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۷۵۲۱۱

نشریه‌سخن

کالیکولا

آلبر کامو

برگردان از متن رایت: برویز شهدی

چاپ ششم، تهران، آذر ۱۳۹۵، ش.

نسخه ۵۰۰

لیتوگرافی مهر، چاپ گلچین نوین، صدم کیما

نسخه‌پردازی و آماده‌سازی: گروه تولید انتشارات به سخن

نمونه‌خوان: ناهید ابراهیمی

طرح جلد: محسن معیدی

همه‌ی حقوق محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۳۵-۶۰۰-۷۹۸۷

آدرس دفتر: تهران، انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه نوروز، پلاک ۱، واحد ۲
تلفن: ۰۶۴۹۱۵۸۸ - ۰۶۶۴۹۱۵۷۱۳ - ۰۶۶۹۷۸۴۵۳

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار گزارنده
۱۱	پرده‌ی نخست
۴۱	پرده‌ی دوم
۷۹	پرده‌ی سوم
۱۰۷	پرده‌ی چهارم

پیشگفتار گزارنده

کالیگولا، امپراتور دیوانه و خونخوار رم در سال ۱۲ میلادی به دنیا آمد. از سال ۳۷ تا ۴۱ میلادی سلطنت کرد و به دست یکی از همراهانش به نام کیرآس در سن ۲۹ سالگی نیشت شد. بسیاری از کسان و نزدیکان خود را به بهانه‌های پوج گشت. گفته می‌شود از آن در تاریخ معروف است؛ از جمله: «کاش همه‌ی مردم رم یک نفر نداشتند تا من با یک ضریبی شمشیر سرشاران را از بدن جدا کنم». همچنین به اسب مورد علاقه‌اش لقب کنسولی که به بزرگان و دولت‌مداران رم نعلق داشت، داده بود.

آن‌چه در مورد این شخص، رفتار و کردار و یژگی‌های روحی و اخلاقی‌اش قابل توجه است، خامبودن، روان‌پریشی، حرم کم اوست که این پرسش را برای آدم پیش می‌آورد چه گونه ملتی مانند روم که در آن زمان اولین حکومت دمکراسی را داشت، با فرهنگ و تمدنی درخشان، فیلسوف‌هایی بزرگ و اثرگذار در زندگی بشریت، می‌پذیرفت میان آن‌همه مردان سرد و گرم چشیده و دانا، جوانی تازه‌سال را که تمایل‌های روحی و جسمی‌اش نشان‌دهنده‌ی بیماری‌بودنش است به امپراتور برگزیند و سرنوشتش را به دست او بسپارد؟

کامو این نمایشنامه را در سال‌های جنگ نوشت، چون اولین بار در سال ۱۹۴۵ روی صحنه آمد و به گمانم همین پرسش هم در ذهن او رخنه کرده بود و کالیگولا را به عنوان شخصیت اصلی نمایشنامه‌اش به این دلیل

انتخاب کرده تا به طور غیرمستقیم نشان دهد چه گونه ملتی با تمدنی بالا و داشتن کسانی مانند گونه، شیلر، بتهوون، افسارش را به دست سرجوخهی حقیر، پرعقده و خونخواری مانند هیتلر سپرد تا دنیا را به خاک و خون بکشد، جان میلیون‌ها آدم بی‌گناه را بگیرد و آن‌همه ویرانی بهار بیاورد که دودش تا حد زیادی به چشم خود ملت آلمان هم رفت. کامو در هر سه نمایشنامه‌اش؛ *دادگسترها*، *کالیگولا* و *حکومت نظامی*، اشاره‌اش به همین موضوع است، یعنی وقتی ملتی اختیار جان و مال و کشورش را به دست یک نفر می‌سپارد، که البته آن فرد هم به زور و با ایجاد رعب و وحشت و خفهان مدرت را به دست می‌گیرد، چه نتایجی بهار می‌آورد. قرن بیستم بیش از هر زمانی در تاریخ بشریت شاهد روی کارآمدان این خودکامگان روان‌پریش و خشن‌آشم بوده است، از سال‌ازار در پرتفال و فرانکو در اسپانیا گرفته تا هیتلر، مرسولینی و استالین و مانو و فیدل کاسترو، همگی زاده‌ی این قرن و تحولاتی است که در آن به وجود آمده.

کامو هم از آن‌جا که آدم مبارزی بود و نمی‌توانست بی‌عدالتی‌ها و رنج و شکنجه‌هایی را که توده‌ی مردم دیگر دنیا تحمل می‌کردند، نادیده بگیرد، نه تنها به مبارزه‌ی علی‌دست زد، بلکه در همه‌ی آثارش به اشاره به این رویدادها می‌کوشد ذهن آدم را درشنس کند، تا دوباره سرنوشت‌شان را این‌گونه دریست در اختیار یک فرد نهند.

نقش آفرینان:

کالیگولا

کزونیا

هاکن

سبپور

کِرامز

سانکتوس، سنا تر سالخورده

میلوس

لیبیدوس

سناتور

اکتاویوس

پانریسیوس، پیشکار

مریا

موسیوس

نخستین نگهبان

دومین نگهبان

اولین خدمتکار

دومین خدمتکار

سومین خدمتکار

همسر موسیوس

نخستین شاعر

دومین شاعر

سومین شاعر

چهارمین شاعر

پنجمین شاعر

ششمین شاعر